

FUNDACJA GENERALNEJ SZKOLY ZAWACKIEJ
Al. Wolności 100 80-000 Gdynia
Tel. 58 320 15 22 186
NIP: 525-230-16
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

zaw. me pociem. m...
przekazanych przez
dr. B. Ziobkowski'ego

XU 105

Sc.

Bo goplan Ziobkowski

7-800 Włocławek

Włocławek
Z W Z - A K
#Guzowski Wincenty
ps. "Siaro"

M: 1328/2176 Pom.

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Guzowski Wincenty
.....
T: M-1328/2.176 Som
.....
Włocławek LWD-AK
.....

I./1. Relacja *k. 2 s. 1-2*

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację *k. 1 s. 1*

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

.....
.....
.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne *k. 4*

VI. Fotografie *plac i ikonografii*

I/1 Relacja - Gwzowski Wincenty:

1. Biogram - relacja o działalności
Wincentego Gwzowskiego autorstwa
B. Ziobrowskiego, mpis k. 2 s. 1-2

**Guzowski Wincenty, ps. „Siara” (1896–1977), oficer do zadań specjalnych KO ZWZ-
AK Pom.**

Urodzony 5 IV 1896 r. we Włocławku, syn Aleksandra, ogrodnika i działacza niepodległościowego oraz Marianny z d. Lubomskiej. W przededniu I wojny światowej wprowadzony został w działalność niepodległościową przez brata Stanisława Guzowskiego, przybrane nazwisko Busse — studenta Politechniki Lwowskiej i instruktora Drużyn Strzeleckich, późniejszego ppor. I Brygady Legionów Polskich.

W roku 1915 uciekł z domu i śladem strznych braci wstąpił do Legionów Polskich. Służył początkowo w IV kampanii III batalionu 1. pułku I Brygady, a od 1916 r. w IV kamp. III plutonu (dowodzonego przez S. Guzowskiego) 5 pułku w tej brygadzie. Brał czynny udział we wszystkich potyczkach i bitwach jednostek, w których służył, w tym w bitwie pod Kostiuchnówką gdzie 4 VII 1916 r. poległ brat Stanisław. Po kryzysie przysięgowym i internowaniu w Szczypiornie w lipcu 1917 r. wrócił do Włocławka gdzie nadal prowadził działalność konspiracyjną w szeregach POW. Po wyzwoleniu w 1919 r. wstępuje jako ochotnik do straży granicznej — placówki w Aleksandrowie Kuj., skąd na początku 1920 r. skierowany został na Pomorze celem obsadzenia granicy. W okresie wojny polsko-bolszewickiej na własną prośbę przeniesiony został do 4 pułku ułanów i brał udział w walkach frontowych. W 1921 r. zdemobilizowany w stopniu wachmistrza. W okresie międzywojennym prowadził skład (hurtownię) materiałów piśmienniczych w Grudziądzu, a w przededniu wojny w Bydgoszczy był przedstawicielem handlowym w branży papierniczej.

Po wybuchu wojny zagrożony aresztowaniem (działał czynnie w Polskim Związku Zachodnim) uciekł z Bydgoszczy do Włocławka, gdzie jesienią 1939 r. (po wysiedleniu z Bydgoszczy również jego rodziny) zamieszkał w rodzinnym gospodarstwie ogrodniczym przy ul. Starodębskiej 28. Od 1940 r. kierował filią rodzinnej firmy „Ogrodnictwo A. Guzowski” tzw. Guzowem na ówczesnych obrzeżach Włocławka na Południu (po całej lewej stronie ul. Kapitulnej — dzisiejsze ul.: Guzowska, Żwirki, Słoneczna i Krucza) i tu z rodziną mieszkał. W 1941 r. był wysiedlony do Łodzi skąd po kilku miesiącach, w wyniku starań podjętych przez siostrę Zofię Bartel pozwolono mu powrócić do Włocławka.

Wiosną 1941 r. za pośrednictwem brata Wacława ps. „Bartosz”, „Smuga”, „Mietek” został wprowadzony do konspiracji i zaprzysiężony z ZWZ przez kpt. Józefa Grussa, ps. „Stanisław”, szefa Wydziału II i zastępcę szefa sztabu KO ZWZ-AK Pomorze. Mianowany ppor. cz. w. przyjął pseudonim Siara. Został oficerem do specjalnych zleceń J. Grussa i jednocześnie kierował punktem wywiadu we Włocławku. W czasie odbywających się na

terenie ogrodnictwa Guzowskich odpraw i narad członków sztabu KO wspólnie z bratem Julianem ps. „Aleksander” organizował ich obstawę i odpowiadał za bezpieczeństwo. Po aresztowaniu przez gestapo w 1942 r. brata Wacława przeszedł tylko do działalności w wywiadzie. Był koordynatorem na terenie Włocławka siatki informacyjno-wywiadowczej wywiadu dalekiego zasięgu KGAK o kryptonimie „Lombard”. Do jego zadań należało m.in. przekazywanie informacji o produkcji zbrojeniowej zakładów włocławskich. W 1944 r. był przez kilka tygodni aresztowany przez gestapo (po aresztowaniu w maju t.r. J. Grussa). Mimo tortur nie przyznał się do działalności konspiracyjnej i z braku dowodów winy został zwolniony. Jako spalony zmuszony był jednak wycofać się z działalności konspiracyjnej.

Po wyzwoleniu jeszcze dwa lata mieszkał we Włocławku, pracując w ogrodnictwie. W 1947 r. wrócił do Bydgoszczy gdzie do przejścia na emeryturę na początku lat 70. pracował w Zakładach Radiowych „Eltra”.

Zmarł w Bydgoszczy 6 VI 1977 r. i tam został pochowany.

Odnaczony był m.in. dwukrotnie Krzyżem Walecznych 1916 r. i 1944 r. (Rozkazem Kom. Okr. z dn. 24 XII 1944) i Krzyżem Niepodległości (1933).

W 1928 r. zawarł związek małżeński z Eugenią z d. Zem (1905–1977). Mieli dwójkę dzieci: córkę Danutę z męża Wullert (ur. 5 V 1929) mgr ekonomii i syna Zbigniewa (ur. 14 IX 1930) z wykształcenia muzyka.

FAiMPAKoWSP, Insp. Wł., t. osob. Guzowski J., Guzowski W., Postolski S.; IPN – Delegatura Bydgoszcz, sygn. IPNBYO69/285, t. 1, k. 399; Archiwum rodzinne Danuty Wullert; Relacje:Guzowski W., Guzowski J., Melzacka-Szewczykowa H., Postolski S., Wullert D. (w zbiorach autora), Sadowski J., *Mówi nr 31806 Wspomnienia*, Warszawa 1999, s. 180, 186; Ziółkowski B., „Baza” *Guzowskich i jej rola w formułowaniu się struktur ZWZ w Okręgu Pomorskim*, „Biuletyn Przewodnicki”, Włocławek 2003, nr 78, s. 6–8.

B. Ziółkowski

II. Materiały uzupełniające relacje
- Guzowski Wincenty:

1. Ziobkowski B., program „Guzowski Wincenty”, [5:] Włocławski stowarzyszenie biograficzne pod red. Stanisława Kunikowskiego, Włocławek 2005, t. III, s. 66-67, ksero k. 13, 1

GUZOWSKI WINCENY

pseud. Siara

(1896–1977), oficer do zadań specjalnych Komendy Okręgu Związku Walki Zbrojnej – Armii Krajowej Pomorze.

Urodził się 5 IV 1896 r. we Włocławku, syn Aleksandra i Marianny z d. Lubomskiej (brat Aleksandra i Waclawa). W przededniu I wojny światowej wprowadzony został w działalność niepodległościową przez brata, Stanisława Jana (przybrane nazwisko Busse), studenta Politechniki Lwowskiej i instruktora Drużyn Strzeleckich, późniejszego ppor. I Brygady Legionów Polskich.

W 1915 r. uciekł z domu i śladem braci wstąpił do Legionów Polskich. Służył początkowo w IV kompanii III batalionu 1. pułku I Brygady, a od 1916 r. w IV komp. III plutonu (dowodzonego przez S.J. Guzowskiego) 5. pułku w tej brygadzie. Brał czynny udział we wszystkich potyczkach i bitwach jednostek, w których służył, w tym w bitwie pod Kostuchnowką, gdzie 4 VII 1916 r. poległ Stanisław Jan. Po kryzysie przysięgowym i internowaniu w Szczypiornie, w lipcu 1917 r. wrócił do Włocławka, gdzie nadal prowadził działalność konspiracyjną w szeregach POW. Po wyzwoleniu w 1919 r. wstąpił jako ochotnik do straży granicznej — placówki w Aleksandrowie Kujawskim skąd, na początku 1920 r., skierowany został do jednostki straży granicznej na Pomorze. W okresie wojny polsko-sowieckiej na własną prośbę przeniesiony został do 4. pułku ułanów i brał udział w walkach frontowych. W 1921 r. zdemobilizowany w stopniu wachmistrza. W okresie międzywojennym prowadził skład (hurtownię) materiałów piśmienniczych w Grudziądzu, a w przededniu wojny w Bydgoszczy był przedstawicielem handlowym w branży papierniczej.

Po wybuchu wojny, zagrożony aresztowaniem (działał czynnie w Polskim Związku Zachodnim), uciekł z Bydgoszczy do Włocławka, gdzie jesienią 1939 r. (po wysiedleniu z Bydgoszczy również jego

rodziny) zamieszkał u rodziny przy ul. Starodębskiej 28. Od 1940 r. kierował filią rodzinnej firmy „Ogrodnictwo A. Guzowski”, tzw. Guzowem, na południowych obrzeżach Włocławka (po lewej stronie ul. Kapitulnej — dzisiejsze ul.: Guzowska, Żwirki, Słoneczna i Krucza) i tu z rodziną mieszkał. W 1941 r. był wysiedlony do Łodzi, skąd po kilku miesiącach, w wyniku starań podjętych przez jego siostrę, Zofię Bartel, pozwolono mu powrócić do Włocławka.

Wiosną 1941 r. za pośrednictwem brata, Waclawa, pseud.: Bartosz, Smuga, Mietek, został wprowadzony do konspiracji i zaprzysiężony w ZWZ przez kpt. Józefa Grussa, pseud.: Stanisław, szefa Wydziału II i zastępcę szefa sztabu KO ZWZ-AK Pomorze. Mianowany ppor. czasu wojny przyjął pseudonim Siara (lub Siura). Został oficerem do zadań specjalnych zleceń J. Grussa i jednocześnie kierował punktem wywiadu we Włocławku. W czasie odbywających się na terenie ogrodnictwa Guzowskich odpraw i narad członków sztabu KO wspólnie z bratem Aleksandrem Julianem, pseud. Aleksander, organizował ich obstawę i odpowiadał za bezpieczeństwo. Po aresztowaniu przez gestapo w 1942 r. brata Waclawa, przeszedł tylko do działalności w wywiadzie. Był koordynatorem na terenie Włocławka siatki informacyjno-wywiadowczej wywiadu dalekiego zasięgu KG AK o kryptonimie Lombard. Do jego zadań należało m.in. przekazywanie informacji o produkcji zbrojeniowej zakładów włocławskich. W 1944 r. był przez kilka tygodni aresztowany przez gestapo (po aresztowaniu w maju tego roku J. Grussa). Mimo tortur nie przyznał się do działalności konspiracyjnej i z braku dowodów winy został zwolniony. Jako spalony, zmuszony był jednak wycofać się z działalności konspiracyjnej.

Po wyzwoleniu jeszcze dwa lata mieszkał we Włocławku, pracując w ogrodnictwie. W 1947 r. wrócił do Bydgoszczy, gdzie do przejścia na emeryturę na początku lat 70. pracował w Zakładach Radiowych „Eltra”.

Odnaczony był m.in. dwukrotnie Krzyżem Walecznych 1916 r. i 1944 r. (Rozkazem KO z dn. 24 XII 1944) i Krzyżem Niepodległości (1933).

Zmarł w Bydgoszczy 6 VI 1977 r. i tam został pochowany.

W 1928 r. zawarł związek małżeński z Eugenią Zem (1905–1977). Mieli dwójkę dzieci: córkę Danu-

tę, po mężu Wullert (ur. 5 V 1929), mgr ekonomii, i syna Zbigniewa (ur. 14 IX 1930), z wykształcenia muzyk.

FAPAK, Insp. Wł., t. osob. Guzowski J., Guzowski W., Postolski S.; IPN – Del. Byd., sygn. IPNBYO69/285, t. 1, k. 399; Arch. rodzinne Danuty Wullert; Relacje: Guzowski J., Guzowski W., Melzacka-Szewczyk H., Postolski S., Wullert D. (w zbiorach autora); — Sadowski J., *Mówi nr 31806. Wspomnienia*, Warszawa 1999, s. 180, 186; Ziółkowski B., „Baza” Guzowskich i jej rola w formułowaniu się struktur ZWZ w Okręgu Pomorskim, „Biul. Przewod.”, Włocławek 2003, nr 78, s. 6–8.

Bogdan Ziółkowski

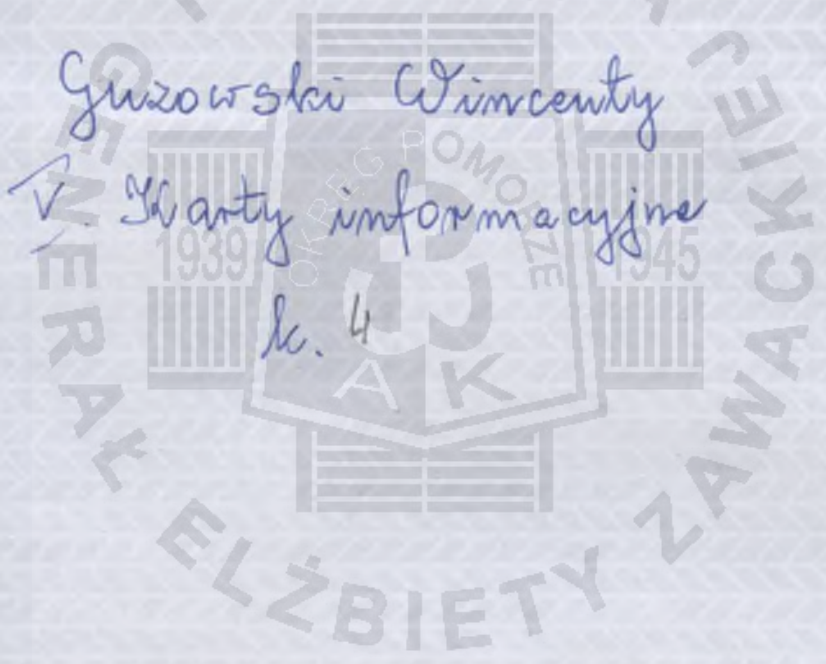
T: M: 1828/2176 Pom.

Wno ciast.

Guzowski Wincenty

Wzrosty informacyjne

lc. 4

WŁOCTAWIE
252-AM 1

GUZOWSKI WINCENTY

W kwietniu 1838 zarejestrowany przez Mamoś,
wyprowadzony z rodziny z Bydgoszczy, zamieszkał
w stobielcu na Guzowie i posiadał
ogrodziny. Wykonwał zleceń
specjalne.

wy. relacji s. B. B. B. B. B.

W. S.

Włocławek 2

Guzowski Wincenty wraz z żoną Eugenią
i dziećmi Zbigniewem i Danutą przed wojną
mieszkał w Bydgoszczy, polnie był przedstawie-
cielem handlowym w branży papierniczej.
We wrześniu 1938 był represjonowany, cała
rodzina została wysiedlona z Bydgoszczy
i zamieszkała w Włocławku na Guzowie
w gospodarstwie ośrodniczym p. Guzowskich.

Źródło: relacja H. Maleski i St. Podolskiego
o rodzinie Guzowskich
T. Guzowski Waclaw M 387-1005

Wst.

t.

Guzowski Wincenty

KW

ps. "Siura"

Wrocław
AK. 3

zob. Sadowski Józef,
Młoi nr 31806,
WFw 1998, s. 196, poz. 181

Guzowski Walenty

WTO w awok⁴
ZWZ-AK

zob. Lipiński B., Polska Podziemna
na Kujawach ..., Toruń 2008,
s. 178-180, 208, 243.

WR. XI'14

Guzowski Wincenty

